

IN MEMORIAM PROF. DR. H. TH. OBBINK.

Waar hier 'n kort woord neergeskryf word oor ons ontslape leermeester, prof. dr. H. Th. Obbink, kan dit nie anders nie dan dat die gevoel van weemoed met 'n gevoel van diepe dankbaarheid gepaard gaan. Dankbaarheid, omdat God in professor Obbink soveel vir sy Kerk en ook soveel vir die wetenskap geskenk het. Hy was 'n gelowige christen en die belange van die Koninkryk Gods het hy met sy hele hart probeer dien. Nie alleen die Kerk van Nederland nie maar ook onse Nederduitsch Hervormde Kerk kan hiervan getuig. Hy het steeds

'n lewendige belangstelling gehad in onse groei en bloei en was steeds bereidvaardig om daaraan mee te werk.

Vir sy studente het hy veel beteken. Hy was streng wetenskaplik en baie nugter, so nugter dat dit mens soms koud kon aandoen, want hy had 'n afkeer daarvan om die teologiese wetenskap met godsdienstige slagspreuke en emosionele stellings te probeer dien. Maar hy was alles behalwe koud, sy lesings was hoogs interessant, boeiend, getuie-nisse van 'n innige geloofslewe. Sy klasse was dan ook altyd vol, meermale ook bygewoon deur studente uit ander fakulteite. En as hy gepreek het was daar 'n skare studente aanwesig. Hy was 'n boeiende prediker en 'n welsprekende redenaar, en sy preke het mens gewoonlik onthou. Vrydae aande het hy 'n Bybellesing vir studente gehou, waar ook steeds andere as teologiese studente gekom het.

Wat veral geïmponeer het, was sy verbasend groot feitekennis en sy vermoë om daardie feite te kombineer en te laat leef. Sy uitgebreide talekennis het hom tot 'n godsdienshistorikus van die eerste rang gemaak. Op die gebied van die Ou Testament was hy werklik 'n grootmeester en sy voorlesings oor die godsdien van Israel het sy leerlinge in die diepte van die Ou Verbond ingelei. Persoonlik het ek dit altyd jammer gevind dat hy nie die leerstoel van Ou Testamentiese wetenskap beklee het nie.

Vir sy oud-leerlinge het hy 'n vaderlike raadgewer gebly; self kan ek daarvan getuig, veral uit die begin jare van my eie werkkring hier in die Teologiese Fakulteit.

En hier wil ek dit in die openbaar uitspreek wat ek meermale in beslote kring gedoen het; ek dank God dat professor Obbink een van my leermeesters was.

S. P. ENGELBRECHT.

PROF. H. TH. OBBINK AS GODSDIENSHISTORIKUS

Hy wat die lys van die vernaamste geskrifte van wyle Prof. H. Th. Obbink nagaan, merk al spoedig op dat dié wat 'n wetenskaplike karakter dra in twee groepe uiteenval. Die studie van die oorledene was in hoofsaak gewy aan twee onderdele van die teologiese wetenskap: die Ou Testament en die godsdiensgeskiedenis.

Sy eerste wetenskaplike geskrif was 'n monografie op die gebied van een van die nie-christelike religies. Dit handel oor *De heilige oorlog volgens den Koran* en was die dissertasie waarop hom die graad van Doctor in die Godgeleerdheid toegeken is. In later jare het die oorledene graag vertel hoe hy hierdie werk prakties sonder leiding van leermeesters moes saamstel: die oorspronklike promotor het oorly voordat die dissertasie vaste vorm aangeneem het, en solank as sy

opvolger nie benoem was nie het een van die ander lede van die fakulteit die werk min of meer waargeneem. Wat die dissertasie van die jonge godsdienshistorikus Obbink betref het die leiding van hierdie plaasvervanger hierin bestaan dat hy sy goedkeuring aan die hoofstukke-indeling gegee het!

Des te meer is dit opmerklik, dat hierdie doktorsproefskrif al die vaste hand vertoon, wat later 'n kenmerkende trek van al die geskrifte van Obbink geword het. Al verraai dit uiteraard nog nie die rykdom van kennis wat later geskrifte ten toon sal spreï nie, 'n paar kenmerkende sake kom tog al aan die lig: die helderheid van opbou, die kortheid van segging, die afkeer van swewende bewerings, die behoefte aan filologiese onderbou.

Jare later het Obbink aan die skrywer van hierdie reëls eenmaal vertel, hoe hy na sy promosie nie reg geweet het wat hy nou op wetenskaplik gebied moes aanpak nie. Ook hier tref mens weer dieselfde feit, dat naamlik Obbink sy eie weg moes vind en min leiding van sy ouere tydgenote kon kry. „In my onsekerheid,” so het hy die skrywer verhaal, „het ek toe maar die eerste die beste werk aangepak en het ek begin om die hele Ilias en Odyssee deur te lees.” Daarby het dit trouens nie by gebly. Toe hy later as hoogleraar van tyd tot tyd ook 'n jaar se lesings aan Griekse godsdiensgeskiedenis gewy het, was dit vir sy studente 'n bron van verwondering om op te merk hoe deur en deur vertrouwd met die Griekse literatuur hy was. Dit was 'n genot om hom te hoor praat oor die tragici, of Pindaros; en outeurs wat gewoonlik min gelees word, soos Pausanias, het vir hom geen geheime gehad nie.

Sy publikasies in die jare tussen sy promosie en sy benoeming as hoogleraar het egter in hoofsaak op Ou-Testamenties terrein gelê. Dit het ook wel duidelik geword dat dié deel van die godsdiensgeskiedenis, wat kan help om meer reliëf te gee aan ons blik op die Bybel, hom die meeste belang ingeboesem het. Dit blyk reeds uit sy intreedes te Amsterdam en te Utrecht: *Die betekenis van Egipte en Babylonië in die oude religieuse denkwêreld* (1910), en: *Over oud-Egyptische voorstellingen aangaande dood en leven* (1913).

'n Rype vrug van hierdie studie was sy *Het bijbelsch Paradijsverhaal en de Babylonische bronnen* (1917). Hoewel 'n nuwe bewerking van hierdie belangrike boek seker 'n hele aantal nuut-ontdekte tekste sou moet toevoeg aan dié wat aan Obbink bekend kon wees, sou die bewerker tog maar baie min hoef te verander aan die algemene konklusies van hierdie werk. Na dertig jare is dit in sy hooflyne nog onaangetas. Nog belangriker is miskien die metode van die hele werk, wat ten voorbeeld gestrek het aan 'n reeks van geskrifte van Obbink se leerlinge.

Kort daarna het Obbink sy kennis van die eindelose verskeidenheid van die religieuse lewe van die volke saamgevat in 'n vorm, wat skynbaar totaal ongeskik daarvoor was: in 'n woordeboek! Ons dink aan die bekende *Bijbelsch-Kerkelyk Woordenboek*, waarvan deel IV, *Godsdienstwetenschap*, van die hand van Obbink, in 1920 die lig gesien het. As daar ooit 'n vorm was wat die gevaar van versnippering en nuttelose opeenstapeling van name saamgebring het, dan was dit die vorm van 'n woordeboek. Hierdie klippe het Obbink met vaste hand omseil; sy werk het geen naslaanwerk in die gewone sin van die woord geword nie, maar een wat sistematies bestudeer kon word. Niettemin was dit vir sy leerlinge, wat die kennis en insig in hierdie boek leer hoogskat het, 'n rede tot groot vreugde dat dit later omgewerk is in 'n beter leesbare vorm: *De godsdienst in zijn verschijningsvormen* (1933), waarvan die tweede druk in die vorige nommer van ons studies 'n bewonderende bespreking van die hand van Prof. Geysler uitgelok het.

Daarnaas het Obbink partymaal die resultate van sy studie neergelê in tydskrifartikels. Soms kom die gedagte op, dat hy dit te min gedoen het; sy Outestamentiese publikasies en sy journalistieke en kerklike arbeid het 'n groot deel van sy tyd in beslag geneem. Jare lank het die skrywer van hierdie skets elke Maandagmôre privatissima by Obbink aan huis bygewoon, en hy herinner hom amper geen uur waarin die onderwys nie onderbreek is deurdat die telefoonklokke lui nie. Maar as mens die grote *ensiklopedie van Oosthoek* in sy verskillende drukke deurblaai, sal hy telkens stuit op uiters belangwekkende en leersame artikels wat van die hand van Obbink is, en waarin 'n skat van godsdiensthistoriese en algemeen-geskiedkundige kennis verwerk is.

Wat was die betekenis van Obbink op godsdiensthistoriese gebied? Ons dink nou nie in die eerste plek aan bepaalde details wat deur hom aan die lig gebring is. Ons vra na algemener dinge; ons sou dit ook so kan stel: wat het sy studente van hom ontvang?

Behalwe die betreklik kleine groep van sy leerlinge in engere sin, wat onder sy leiding die doctorstitel verwerf het, is daar 'n veel groter groep van teoloë, wat partymaal ook op ander gebied as die Godsdienstgeskiedenis wetenskaplik werksaam was, wat sinds die dae dat hul sy lesings gevolg het, bepaalde beginsels by hul studie huldig en graag erken dat hul dit van hom geleer het. Daarom is die kring van leerlinge van Obbink feitlik ook veel groter as wat partymaal gedink word. Daar was elemente in die metode van Obbink wat geldigheid gehad het vir enige onderdeel van die teologie, ja selfs vir elke vorm van geesteswetenskaplik ondersoek. Die lesings van Obbink was modelle van didaktiek en ware welsprekendheid, en het sodoende amper al die teoloë, wat van 1913 tot 1939 in Utrecht gestudeer het, beïnvloed.

Ek dink dat ons die hoofsaak van sy metode in drie opmerkings kan saamvat.

Die eerste is die noodsaak van grondige filologiese studie. Van diletantisme het Obbink 'n gesonde en hartgrondige afkeer gehad. Dit was by hom 'n vaste reël, dat hy nooit iets wou sê oor 'n godsdienst, waarvan hy die dokumente nie in die oorspronklike kon lees nie. Sy talekennis was verbasend. Daarom kon hy ook privatissima gee oor Babylonië en Egipties, hoewel hierdie taalkundige onderrig natuurlik nie tot die verpligting van sy amp gereken word nie. Veral in Egipties het hy baie dieper deurgedring as die meeste Egiptoloë onder sy tydgenote ooit geweet het. Daarnaas het hy, soos ons al opgemerk het, 'n grondige kennis van die klassieke literatuur gehad. Dog hy was ook vertrouwd met Sanskrit, en het op later leeftyd hom nog intensief besig gehou met oud-Yslands en verwante tale, om die dokumente van die Germaanse heidendom uit die eerste hand te kan bestudeer.

Aan die ander kant het ons hom nooit lesings hoor gee oor bv. Chinese of Japanse godsdienst nie; nie omdat hy hierdie onderdele nie belangrik gevind het nie, maar omdat hy nie wou praat oor sake, waarvan hy geen eerste-handskennis kon kry nie.

In die tweede plek noem ons Obbink se hartstogtelike begeerte na helderheid. Dieselfde man, wat oor die mistiek in verskillende religies so treffende bladsye geskryf het, het 'n radikale weersin teen mistisisme gehad. Met intense minagting kon hy praat oor kwasi-diepsinnigheid, wat agter groot of geheimsinnige woorde gebrek aan helderheid wil verbêre. In hierdie opsig was hy 'n Cartesiaanse gees; ook vir hom kon, altans by wetenskaplik ondersoek, alleen daardie saak as waarheid geld, "quod clare ac distincte percipio". Van Obbink geld wat die karakteristiek van die Nederlandse volk mag heet: 'n Franse kultuur in Germaans gewaad.

'n Jongere groep van godsdiensthistorisi het hom op grond hiervan wel eens die verwyf van „rasionalisme" gemaak. Obbink was geen rasionalis in dié sin, dat hy die menselike ratio die norm van alle dinge gemaak het nie: vir hom was die openbaring van God in Christus die norm van sy wêreldbeskouing. Maar in die wetenskap het hy die terrein van die menslike verstand gesien, en heldere kennis, klaar insig was vir hom die doel van die ondersoek.

Tenslotte was kenmerkend vir sy onderwys sy terughoudendheid teenoor snelle identifikasies. Hy het nooit moeg geword om ons daarop te wys dat gelykheid van terme nog nie gelykheid van gedagtes is nie; dat „si duo faciunt idem, non est idem"; dat ooreenkoms nog geen verwantskap is nie; dat die menslike gees op verskillende tye en by verskillende geleenthede gemaklik tot gelyke voorstellings en uitsprake kan kom; dat gelykheid nog nie 'n bewys van ontlening hoef te wees nie.

Dis waarskynlik in hierdie dinge dat Obbink rigting gegee het aan die ontwikkeling van die Nederlandse godsdienshistoriese ondersoek. Veral die laaste punt is in hierdie verband van die uiterste gewig. Ons moet nie vergeet dat Obbink sy akademiese loopbaan begin het in 'n tyd, waarin die panbabylonisme hoogty gevier het. Dis eers in die laaste tyd dat die beoefenaars van die godsdienswetenskap meer daarvan bewus word, dat elke godsdiens sy eie lewe het, en dat dit nie nodig is om vir elke nuwe verskyning in die geskiedenis van 'n bepaalde religie na 'n invloed van buite te soek nie.

Dat dit ook vir die metode van die ondersoek na die Bybelse gedagte-wêreld van groot belang kan wees, spreek natuurlik vanself. En daarmee kom ons weer uit by die begin: die godsdienshistoriese werk van Obbink het voortdurend in wisselwerking met sy Bybelstudie gestaan, ten voordeel van altwee en tot ons aller nut.

A. VAN SELMS.

PROF. DR. H. TH. OBBINK AS OUTESTAMENTICUS

Met die heengaan van Professor Obbink het nie alleen die wetenskap van die Teologie in die algemeen en van die Godsdiensgeskiedenis in die besondêr nie, maar merkwaardigerwys ook die van die Ou Testament 'n groot verlies gely. Want hierdie godsdienshistoricus van beroep en amp het hom nie minder vir die bestudering en verstaan van die godsdiens van Israel, die volk van die Ou Verbond, verdienstelik gemaak nie, en dit op 'n wyse wat sy naam vir altyd aan die van die Outestamentiese wetenskap in Nederland verbonde sal laat bly. Hierdie wetenskaplike bemoeing met die Ou Testament strek hom oor 'n periode van veertig jaar van publikasies uit. Die eerste Outestamentiese studie wat sy bibliografie in die *Keur uit de verspreide geschriften* (by sy aftrede as hoogleraar deur oudleerlinge van hom uitgegee) vermeld, is uit die jaar 1907, terwyl die laaste aan my bekende die artikel was wat die 77-jarige ons toegestuur het vir die S. P. Engelbrecht-jubileumnummer van ons Hervormde Teologiese Studies in Oktober 1946 verskene. Uit hierdie laasgenoemde artikel blyk telkens hoe Prof. Obbink ook in ons Afrikaanse Bybelvertaling belang gestel het en daarvan op die hoogte was; meermale wys hy op die beter vertalings wat die Afrikaanse Bybel menigmaal gee in vergelyking met die Statenvertaling. Trouens vir heel die kerklike lewe in Suid Afrika en besonder vir dié van die Ned. Hervormde Kerk het hy die grootste belangstelling gekoester. Persoonlik het ek dit meermale mag opmerk en ondervind, die laaste maal nog toe ek in Desember 1947 mog toegelaat word aan sy siekbed, wat sy sterfbed sou word, toe ek my gelukkig geag het om aan hom die dank en waardering te kan oorbring vir die vele wat hy vir ons hier gedoen het. Dis ongetwyfeld ook veral as Outestamenticus dat sy naam hier onder ons bekend is en in ere sal bly.

Professor Obbink was 'n uitnemende kenner van die lande en volke waaraan waartussen Israel gelewe het. Tiperend daarvoor is die twee dele van die bekende werk *Oostersch Leven in 1914-15* verskene, wat wel die aanleiding tot sy wyse van behandeling gevind het in die werk van James Neil, *Everyday Life in the Holy Land*, maar eintlik alleen aansluit by die aantreklike gekleurde plate van die Engelse werk, origens egter 'n heeltemal selfstandige arbeid was, waarin baie ander materiaal deur andere geleerdes en homself vergader, verwerk is, en dit in so 'n gemaklik leesbare vorm, dat elke Bybelleser dit kan geniet. Vir 'n meer uitgesogte leserskring is sy boek *Op Bijbelschen Bodem*, na 'n tweemaandse reis deur die lande van die Nabye Ooste in 1923 in die volgende jaar verskene (drie jaar later in 'n tweede druk). Uit die Inleiding neem ek die volgende vir die skrywer so tiperende woorde oor: „Het is mij meer dan ooit duidelijk geworden dat het verstaan van oude en vreemde volken met hunne godsdiensten, kulturen en zeden niet maar een kwestie is van verstandelijk analyseeren der zgn. „objectieve” gegevens. Het is synthetische arbeid, waarbij de verbeelding een groote rol speelt en waardoor men de oude werkelijkheid als een levend geheel van menschen, dingen, toestanden en verhoudingen voor zich ziet . . . Door godsdienst-historische studie voorbereid wisten we natuurlijk wat we wilden gaan zien . . . En toch, wat is alles wonderlijk en verrassend, als men het ziet in zijn eigen milieu, op zijn eigen oorspronkelijke plaats . . . Niet alleen de overblijfselen uit de oudheid zijn belangrijk. Het tegenwoordig Oosten biedt zooveel interessants en leerzaams, dat het reeds daarom alleen een bezoek meer dan waard is. Het belangrijkste voor een Europeaan is de oostersche mensch. De oostersche mensch is van binnen en van buiten anders dan de Westering.”

Hoe sterk herinner hierdie woorde aan die inhoud van die artikel *Het Oude Testament een Oostersch Boek voor Westersche menschen* hierbo genoem en in 1946 in hierdie Studies verskene. Hoeseer Prof. Obbink by al sy vertrouwdheid met en belangstelling vir die ander ou volke tog bowenal in Israel en sy godsdiens geïnteresseer was, blyk uit die laaste sinne van genoemde Inleiding waarin hy verklaar dat Palestina veral nie minder toeriste uit Europa trek as Egipte nie. „Dat heeft zijn goede oorzaak. Het is „bijbelsche bodem” bij uitnemendheid en ik moet zelf erkennen, dat ik in Egypte het meest heb geleerd maar in Palestina het meest genoten.”

Onvermoeibaar het Prof. Obbink probeer om daardie „Bybelse bodem” vir 'n breë leserskring te deurvors en sy resultate in aantreklik leesbare vorm bekend te stel. Ek dink aan die baie kort en langer artikels oor Bybelse onderwerpe wat van sy hand in die blad *Bergopwaarts* sedert 1919 en veral in sy opvolger die *Weekblad voor Christendom en Cultuur* sedert 1924 verskyn het, en waarvan gelukkig ver-

skillende in die bogenoemde Keur uit sy verspreide geskifte oorge-
neem is. Hierdie blad het 'n soort van gemeente gevorm van in die
Bybel geïnteresseerdes uit alle lae en kringe van die Nederlandse volk
oor die grense van kerk en rigting heen en die Ou Boek in 'n nuwe ver-
staan vir die kinders van ons tyd toeganklik, belangwekkend en rigting-
gewend gemaak. Uit hierdie blad is ook versamel een van die jongste
geskifte oor die Ou Testament van sy hand, nl. *Over het boek Job*,
1935, waarin die skrywer 'n belangrike bydrae gemaak het om die
moeilike gedagtegang van die boek en die aandeel van elkeen van die
persone wat in daardie geestesdrama optree skerp en duidelik te onder-
skei.

Dis veral in die *Inleiding tot den Bijbel* in 1928 waarin Prof.
Obbink die Ou Testament en die inmiddels ook reeds oorlede Prof.
Brouwer die Nuwe Testament behandel, dat ons Obbink as geniale
Bybelverklaarder leer ken. Ons sien hom daar in sy krag as 'n kunste-
naar wat met vaste hand en sekere keuse die ryk tafereel van Israel
se kultuur, geskiedenis en Godsdiens teen die bonte agtergrond van
dié van die ander oud-oosterse volke skerp teken en kleurryk skilder.
Lank sal hierdie mooi werk onoortroffe bly op die gebied van die ver-
tolling van die Ou Testament vir die moderne, Westerse mens.

Behalwe kenner van die lande en volke van die Ou Nabye Ooste
het Prof. Obbink in menige geskrif bewys gegee die **congeniale**
herkenner te wees van wat aan Israel eie en onderskeie
onder hulle was. Vir die vakman het dit duidelik geblyk uit die werk
waarin hy ons om so te sê na sy werkplaas neem *Het Bijbelsche Para-
dijsverhaal en de Babylonische bronnen* reeds in 1917 gepubliseer en
waarin sy groot kennis van die Babyloniese tekste en godsdienstige
voorstellings wedywer met sy helder onderskeiding van sowel wat die
Bybelse verhaal met Babylonië gemeenskaplik het as wat dit so besonder
daarvan onderskei. Op wetenskaplik volkome verantwoorde wyse
het die ondersoeker hier die oortuigende bewys gelever van die alleen
uit 'n bisondere openbaring te verklare eienheid van die godsdienstige
en sedelike waardes wat die Bybelverhaal so ver bo die buiten-bybelse
doen uitstaan. In 'n paar wetenskaplike artikels uit die jare 1928 en
1929 het hy die kwessie van die paradysbome opnuut aan 'n deeglike
ondersoek onderwerp. In die laasgenoemde jaar het hy die reeds in
vroeër publikasies verdedigde stelling dat Israel nooit beelde van sy
God in sy erediens toegelaat het nie en dat ook die stierbeelde van
Jerobeam nie afbeeldings van Jahwe self nie maar voetstukke en sim-
bole van die God van Israel wou wees, nader geadstrueer.

Reeds in 1912 het van sy hand 'n besonder helder samevatting van
die hoofsake van die *Godsdienst van Israel* verskyn in die kort bestek
van 47 bls. in die serie Groote Godsdienste deur die Hollandia-
drukkery uitgegee, 'n uiteensetting waarin ook weer baie uitdruklik op

die heel besondere van Israel se godsdienst gewys word. Die goeie ontvangs wat die geskrif te beurt geval het blyk uit die verskyn van 'n derde druk in 1927. In dieselfde jaar 1912 is die bekende, onnavolgbare *Psalmverklaring* van die fynsinnige Outestamentikus aan die Utrechtse Universiteit, Prof. Dr. J. J. P. Valeton wat vir die eerste maal die lig gesien het in 1902-1905, in 'n tweede geheel hersiene uitgawe deur Prof. Obbink bewerk.

Die hoogste dank verdien die oorledene wel deur sy *Bybelvertaling*, eintlik die proef op die som van al sy jarelange bemoeiing met die teks, agtergrond, denkwêreld, openbaringsinhoud en verstaanbaarmaking van die Ou Testament. Hierdie werkstuk het hom as die *charismatiese vertolker* van die woord en gees van die Ou Verbond laat ken. In die jare 1921 en 1924 verskene, in 1927 gevolg deur die vertaling van die Nuwe Testament deur Prof. Dr. A. M. Brouwer hierbo genoem, en tesame herdruk in 1934 het dit onberekenbare seën versprei en in baie gesinne wat van die Bybel en Bybellees vervreemd geword het, weer na die wondere Ou Boek laat gryp. Soos bekend, is dit 'n verkorte uitgawe van die skrif, veral van die Outestamentiese geskrifte. Weggelaat is die gedeeltes wat tog so goed as nooit gelees word nie en wat seker nie met stigting gelees kan word nie. Dit was 'n grootse poging om die Bybel self weer onder die bereik en in die huise te bring van die groot skare vir wie hy om allerlei minder of meer geldige redes onbeminde of selfs ongenietbaar geword het. Hierdie Bybeluitgawe is van sekere rigting besonder verdag gemaak en selfs is sy uitnemende motiewe as Satanslis beoordeel. 'n Koerant van genoemde rigting het geskrywe: „Wij betreuen deze daad van Prof. Obbink ten zeerste, Hij en velen met hem kennen niet de waarde der van God ingegeven Schrift, die geheel tot onze leering is geschreven, voor het zielsleven der geloovigen. In stee dat hier nuttig werk is verricht, tracht men vermetel Gods Woord zijn waren, eenigen inhoud te ontnemen. De vertaling ontnemt den Bijbel alle Goddelijk gezag. De uitgave is een strik, door Satan gespannen, om Gods kinderen van den waren weg af te brengen op de doolpaden van dood en verderf.” Gelukkig het hierdie sondige verdagmaking nie blywend die gees vertolk van die kringe waaruit dit afkomstig is nie, want hul eie hoogleraars het later van harte saamgewerk in die kommissie vir die nuwe Bybelvertaling vanweë die Nederlandse Bybelgenootskap waarvan die as satansdienaer verhuisde die geëerde voorsitter geword het en waaraan hy tot enkele maande voor sy heengaan so aktief en toegewyd leiding gegee het.

Obbink se Bybelvertaling is die meesterstuk van al sy bemoeiing met en arbeid aan die Ou Testament. Dit was 'n hoogs-noodsaaklike werk, want die Statenvertaling was verouderd en die sgn. Leidse vertaling kon dit nie vervang nie. „Daartoe zijn hier te zeer uitsluitend

de nuchtere geleerden aan het woord" skryf Prof. Dr. A. J. de Sopper tereg in „Onze Eeuw”, 1921 afl. 4. „Er golft door dit monument van geleerdheid geen enthousiasme . . . De taal maakt dikwijls den indruk van doodgeranseld te zijn . . . Ze jubelt niet en ze klaagt niet. Ze trilt niet van religieuse ontroering. De gewijde orgeltoon wordt er te weinig in vernomen. In 't kort, de vorm en de inhoud van het boek harmoniëeren niet.” Prof. Obbink het probeer om die nadele van die Statenvertaling en van die Leidse vertaling te vermy en albei se verdienste te verenig, verklaar de Sopper, en hy merk tereg op dat Prof. Obbink die drie noodsaaklike vereistes vir 'n Bybelvertaler in homself verenig het: uitnemende kennis van die Hebreeuse taal-eie, innerlike verwantskap met die geesteslewe wat in die Skrif pulseer en die beskikking oor die rykdomme van sy eie taal. Wat die laaste betref verklaar de Sopper dan hoe Obbink „tot z'n beschikking heeft 'n springlevend, gespierd, tintelend, kleurig, lenig, volkomen hedendaagsch Nederlandsch”. Inderdaad voldoen die vertaling van Prof. Obbink heeltemal aan die eise wat aan 'n Bybelvertaling vir gebruik by die huislike godsdiensoefening en trouens eweseer vir kanselgebruik gestel moet word. Die glashelderheid van die bewoording, die eerbiedig-gedrae, gewyde styl, die duidelik kenbaar gemaakte poëtiese vorm van die oorspronklike, en die besonder oorsigtelike indeling in bymekaar behorende eenhede maak dit tot 'n letterkundige sowel as geestelike genot om dit te lees. Waar die oorspronklike teks al te onseker is, laat Obbink liever die vers of versgedeelte weg as om die onduidelikheid deur 'n kwasi-diepsinnigheid weer te gee. In die wet- en geskiedenisboeke is die weglatings van minder leesbare stukke so geskied dat tog 'n goed aansluitende gang van die verhaal behou is, somtyds selfs 'n beter een as wat die oorspronklike oplewer. Dit het 'n huisbybel geword in die regte sin van die woord.

Van Prof. Obbink se hartewens dat hy die voltooiing van die nuwe Bybelvertaling vanweë die Nederlandse Bybelgenootskap sou mag beleef het, is hom die vervulling nie gegun nie. Wel het hy daadwerklik en tot heel kort voor sy heengaan sy kragte aan die totstandkoming mag gee. As werk van 'n kommissie sal die nuwe vertaling seker veel van die krag en bekoring van 'n persoonlike arbeid mis. Maar seker sal veel van die werk en gees van Prof. Obbink in die nuwe vertaling voortleef. En dit moet vir hom 'n groot voldoening gewees het dat sy seun en ampsopvolger, Prof. Dr. H. W. Obbink ook in sover die voetstappe van sy vader gedruk het, dat hy een van die wewerigste medewerkers aan die nuwe vertaling geword het.

Die naam van Prof. H. Th. Obbink sal in die annale van die Ouetestamentiese wetenskap in Nederland geskrewe staan as van een van sy kundigste, veelsydigste beoefenaars, wat met goed-Nederlandse nugterheid en helderheid en gedurig onderhou nou kontak met volk

en Kerk die regte verstaan van die Ou Boek en van sy blywende betekenis bevorder het met al die toewyding van hart en verstand waaroor hy beskik en wat hy daarin gelê het. As sodanig sal hy ook hier in Suid-Afrika in dankbare nagedagtenis gehou word.

B. GEMSER.
